

Udfordringer og muligheder for Danske Vandværker

Christiansborg 23. marts 2018

Kort om Danske Vandværker

- Brancheforening for landets vandværker og vandforsyninger
- Ca. 2.000 medlemmer, svarende til ca. 95% af drikkevandsforsyningerne
- Herudover flere hundrede virksomheder fra branchens industri og leverandører
- Vi tilbyder medlemmerne
 - Politisk interessevaretagelse
 - Rådgivning
 - Kurser
 - Netværk
 - Information
 - Fælles indkøb

Vi har et stærkt udgangspunkt

- Vi har noget af verdens bedste drikkevand
- Vi har en solid forsyningssikkerhed
- Vi har lave priser
- Vi er rollemodel for resten af verden
- Vi har et solidt udgangspunkt for eksport

Dansk drikkevandsforsyning er en stor succes!

Hvad påvirker udviklingen i vandsektoren?

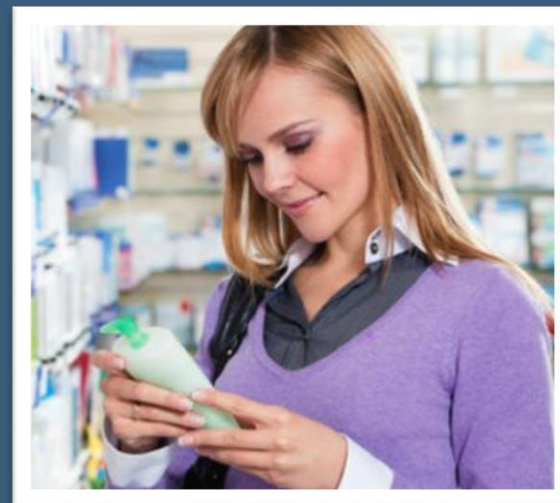
Lovkrav

- Vandforsyning er vital infrastruktur
 - Stiller krav til forsyningsikkerhed
- Vandforsyning er et monopol
 - Stiller krav til effektivitet og gennemsigtighed
- Vandforsyning den mest centrale fødevare
 - Stiller krav til sikkerhed og kontroller
- Vandforsyning er en virksomhed som alle andre
 - Derfor rammer lovgivningen os generelt

Forbrugerne ændrer adfærd

- Øget forventning til information
- Øget forventning til inddragelse
- Øget forventning til professionalisme
- Øget fokus på fødevarerikkerhed
- Øget fokus på brug af moderne teknologi
- Svækket autoritetstro

Teknologi

- Teknologien letter arbejdet, så der kan effektiviseres
- Forbrugerne venter, vi tager ny teknologi i brug, når den er tilgængelig
 - Fjernaflæsning via app på telefon
 - Kalk-fjerning
 - Mere, hurtigere og tilgængelig information
- Ændrede kompetencebehov

The image shows two devices displaying the eButler Glostrup Forsyning interface. On the left is a smartphone showing a menu with options like 'Kundenummer' and 'E-mail'. On the right is a laptop displaying a dashboard with various charts and data. Yellow arrows point from the text above to the smartphone and from the smartphone to the laptop. The text above the devices reads 'eButler Glostrup Forsyning' and 'Find den i Google Play eller App Store'. Below the devices, the text reads 'Sæt forbrugsgrænser i www.ebutler.dk og få besked på mail eller SMS, hvis der er afvigelser'.

eButler Glostrup Forsyning
Find den i Google Play eller App Store

Sæt forbrugsgrænser i www.ebutler.dk og få besked på mail eller SMS, hvis der er afvigelser

Forurening af grundvand

- Fokus på grundvandsbeskyttelse
- Øget behov for udvidet kontrol og analyser
 - ❑ Fokus på mulige ændringer i nuværende struktur indenfor indvindingsområder, BNBO og overvågningsområder, VAP
 - ❑ Fokus på grænseværdier og udtagning af nye parametre til kontrol
- Øget behov for beredskab og alternative forsyningsløsninger (samarbejde og samkøring af flere boringer) samt videregående vandbehandling

Hvor fører det os hen?

- Forurening og Lovkrav (EU/DK) => øget incitament til samarbejder og sammenlægninger
- Behov for kompetenceudvikling og øget professionalisering
- Behov for øget og forbedret kommunikation med forbrugere, presse og myndigheder

Forsyningssektoren er udfordret:

- ”Forsyningspolitik er også finanspolitik”

- Finansminister Kristian Jensen, Fællessalen 8. februar 2018

McKinsey rapporten 2016 antager: at der er mangel på god ledelse i branchen, og at ejerskabsformen - typisk kommunalt ejerskab - udgør et problem

Hvad kan vi som sektor gøre?

- Vi skal agere som om, vi er i fri konkurrence
- Konstant fokus på forbrugerne og samfundets forventninger
- Øge professionaliseringen af drift og bestyrelsesarbejde, så det understøtter samfundets forventninger
- Øge gennemsigtigheden gennem større åbenhed og dialog med forbrugerne

Kodeks for godt bestyrelsesarbejde som en del af løsningen

Kort om kodekset

- Udviklet i samarbejde med Dansk Fjernvarme
- Styregruppe med 12 forbrugerejede værker.
Konsulentfirmaet PLUSS, Energiministeriet m.fl.
- Bygger på "Soft law" – "Anbefalinger" Følg eller forklar-princippet"

Overordnet opbygning af Kodeks

24 anbefalinger fordelt på følgende områder:

- Aktivt ejerskab
- Bestyrelsens opgaver og ansvar
- Bestyrelsens sammensætning og samspil
- Bestyrelsens kompetencer
- Honorering af bestyrelsen

Og hvis relevant

- Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse

'Fake news'

- McKinsey rapport 'blåstempler' regeringens planer om privatisere og konkurrenceudsætte den danske forsyningssektor
 - KL, 2016: *"McKinseys beregnede potentiale på 7,1 mia. kr. indeholder et overlap til tidligere aftalte effektiviseringer i forbindelse med vækstpakke 2014. Overlappet er på 2,3 mia. kr. De samme penge kan ikke spares to gange"*
- 2000-2015 genkommunalisering (svært, dyrt, men nødvendigt) af frasolgte vandselskaber i 235 tilfælde i 37 lande, og 184 i høj-indkomstlande
 - Frankrig 94
 - USA 58
 - Tyskland 6

Kilde: Lobina, Kishimoto and Petitjean, 2015

Nogle eksempler:

- Prisstigninger mellem 100% - 204%
 - energy poverty 10% of dY, vs water poverty UK up to 5% of dY...
- Højere drifts- og vedligeholdelsesomk i ex. UK vs Sverige
- Udtagning af værdier fra vandsektorselskaber til aktionærer
 - *Private Water inefficiencies, University of Greenwich 2003*
- Danske Vandværker støtter øget gennemsigtighed gennem større åbenhed og dialog med forbrugerne (ejerne)
- Demokratisk medejerskab...

Demokratisk medejerskab – ”den danske model” med danske værdier – fra andelsbevægelsen til aktivt forbrugereje anno 2018

- Erhvervsdemokratisk Tænk tank med andre forbrugerejede selskaber, hvor fokus er på kommerciel og professionel drift:
 - Danske Vandværker, COOP, ENIIG, NRGi, LB, BL, MP, m.fl.

If it ain't broke – don't fix it!

Bert Lance, May 1977

Direktør i Præsident Carters økonomikontor,

Kilde: US Chamber of Commerce, *Nation's Business*,

ADVARSEL:

- Frasalg er et opgør med hvil-i-sig-selv, hvor laveste pris og højeste kvalitet følges ad
- Nuværende regime: ingen tjener penge på fællesdemokratiske forbrugsgoder
- Ændret regime: tjene penge til nye ejere med profit

Konsekvens: "Her er ingen kvaler, forbrugerne betaler"

Hvad bør politikerne gøre?

- Bidrage til sikring af grundvandet
- Sætte sundhed først og åbne for videregående vandbehandling
- Minimere bureaukrati og detailregulering
- Lad de igangsatte tiltag virke
- Værn om non-profit princippet:
- Forbrugereje og hvil-i-sig-selv bevares for at have forbrugeren i centrum med høj kvalitet og lave priser

?

Martin Gertz Andersen, mga@danskevv.dk

